

Tomasz Białobrzęski

Doktorat o. Jana Bernarda Mryki OFM

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 58/3, 194-197

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

się nad samym brzmieniem tematu pracy habilitacyjnej i sposobem oddania jego treści tak, aby mógł okazać się interesującym dla polskiego czytelnika. Stwierdzono bowiem, że samo zreferowanie problematyki prawodawstwa hiszpańskiego nie ma większego sensu i nie będzie przedstawiało wartości naukowej. Należałoby zatem, w przypadku Autora rozprawy, skupić się na kuriozum prawa prawodawstwa hiszpańskiego, które mimo rozdziału Kościoła od państwa nadal uznaje kościelne wyroki stwierdzające nieważność zawartego małżeństwa za wiążące także na forum prawa cywilnego. Co więcej, procedura ta, będąca wieloletnią praktyką w Hiszpanii jest obecnie rzadko stosowana w praktyce.

Dyskusję i posiedzenie naukowe zamknął Dziekan Wydziału ks. prof. dr hab. H. Stawniak, dziękując przybyłym pracownikom Wydziału za obecność, wygłoszenie referatu i udział w dyskusji.

s. Bożena Szewczul WNO

Doktorat o. Jana Bernarda Mryki OFM

Dnia 14 kwietnia 2015 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej O. mgr. Jana Bernarda Mryki OFM, absolwenta wyżej wymienionego Wydziału. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału rozprawę pt. *Ewolucja norm prawa kanonicznego dotyczących podmiotu sakramentu chorych od Kodeksu prawa kanonicznego z 1917 r.* Praca doktorska została napisana na wspomnianym Wydziale pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Zbigniewa Janczewskiego. Recenzentami rozprawy byli ks. prof. dr. hab. Bronisław W. Zubert oraz ks. prof. UKSW dr. hab. Piotr Ryguła.

Celem podjętej przez Autora rozprawy była próba odpowiedzi na indywidualną sytuację życiową chorego, która uzdalnia go, bądź dyskwalifikuje z możliwości przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych. Podjęcie tego tematu pozwoliło Autorowi na ukazanie rozwoju prawa kanonicznego dotyczącego podmiotu namaszczenia chorych w historii i współczesności. W nauczaniu i prawodawstwie kościelnym zostały określone zasady ważnego, godziwego sprawowania i przyjmowania tego sakramentu. W praktyce duszpasterze koncentrują się bardziej na osobach chorych fizycznie,

a mniejszą troską otaczają ludzi dotkniętych chorobą psychiczną oraz dzieci, które nie osiągnęły jeszcze używania rozumu.

Przedłożona dysertacja składa się z następujących części: wykaz skrótów (ss. 6-7), bibliografia (ss. 8-40), wstęp (ss. 41-46), cztery rozdziały merytoryczne podzielone na punkty i podpunkty (ss. 47-204), zakończenie (ss. 205-208).

We wstępie publikacji Autor określił przedmiot swoich badań naukowych, uzasadniając wybór podjętej problematyki. Jest nim analiza rozwoju norm prawa kanonicznego dotyczących podmiotu namaszczenia chorych, z pominięciem szafarzy tegoż sakramentu. Zakres czasowy studium został ograniczony i obejmuje normy prawne od wejścia w życie Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 roku. Następnie Autor przedstawił strukturę swojej pracy oraz źródła, z których korzystał.

Pierwszy rozdział, zatytułowany *Podmiot sakramentu namaszczenia chorych w Piśmie Świętym i Tradycji Kościoła* (ss. 47-76). Analiza źródeł pozwoliła Autorowi opisać ewolucję jaka dokonała się w dziejach Kościoła w kwestii podmiotu referowanego sakramentu, tj. od regulacji umożliwiających udzielanie tego sakramentu wszystkim chorym, poprzez ograniczenie jego stosowania tylko do osób umierających, w kierunku ponownego poszerzania zakresu osób przyjmujących go, aż do zbliżenia się do pierwotnej praktyki udzielania go osobom chorym.

Rozdział drugi poświęcony jest kwestii *Komu należy udzielić sakramentu namaszczenia chorych* (ss. 77-122). Na pierwszym miejscu zostali w nim wskazani wierni wyznawcy Chrystusa. Innym istotnym zagadnieniem, poruszonym w tym rozdziale, jest kwestia używania rozumu przez podmiot, jako warunek udzielenia namaszczenia. Odnosi się on bezpośrednio do dzieci, osób upośledzonych umysłowo, nieprzytomnych. Autor przytacza spór, jaki toczy się wśród kanonistów w tej materii. Jedni są zdania, że powinno się udzielić sakramentu dzieciom, które nie posiadają używania rozumu, inni twierdzą, że jest to naruszeniem prawa. Ten problem nie został jeszcze w doktrynie dostatecznie wyjaśniony. Ponadto Autor podejmuje inne kwestie, takie jak wewnętrzne usposobienie przyjmującego, którego nie można bagatelizować ze względu na godziwość przyjęcia sakramentu; możliwości udzielenia namaszczenia chorych większej grupie osób; zapraszanie do jego przyjęcia osób po ukończeniu jakiegoś wieku.

Rozdział trzeci, który nosi tytuł *Osoby, którym należy odmówić sakramentu namaszczenia chorych* (s. 123-179). Jest to, według Autora, najistotniejszą częścią całej rozprawy. Jak wynika ze spisu treści, odmowa

udzielenia namaszczenia jest zagadnieniem wielowątkowym. Prawodawca KPK w kan. 1007 stanowi, że nie wolno go udzielić *tym, którzy uparcie trwają w jawnym grzechu ciężkim*. Interpretacja cytowanego kanonu, jak pokazuje doświadczenie, stanowi problem dla duszpasterzy. Jego źródłem jest zagadnienie kar kościelnych i właściwa ocena sytuacji w jakiej się znalazła osoba przystępująca do sakramentu namaszczenia. Do tych właśnie problemów nawiązuje Autor omawiając poszczególne przypadki ograniczające lub wręcz uniemożliwiające korzystanie z sakramentu namaszczenia, tj. *Cenzury, czyli kary poprawcze* (s. 135-136), *Ekskomunika* (s. 136-141), *Interdykt* (s. 141-142), *Porzucenie pełnej wspólnoty kościelnej* (s. 142-143), *Herezja* (s. 143-145), *Apostazja* (s. 145-146), *Schizma* (s. 146-148), *Formalny akt wystąpienia z Kościoła* (s. 148-150), *Działalność wymierzona przeciwko Kościołowi* (s. 150-152), *Masoneria* (s. 152-153), *Partie komunistyczne oraz lewicowe* (s. 153-158), *Trwanie w jawnym grzechu ciężkim* (s. 158-164), *Konkubinat* (s. 164-166), *Inne przypadki trwania w jawnym grzechu ciężkim* (s. 166-167), *Aborcja* (s. 167-168), *Eutanazja* (s. 168-170).

W ostatnim, czwartym rozdziale, Autor omawia kwestię *Communicatio in sacris* (s. 180-204) w zakresie sakramentu namaszczenia chorych. Ukazuje doktrynę Kościoła wyrażoną w tej kwestii w Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1917 roku, w dokumentach Soboru Watykańskiego II, Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku oraz Kodeksie Kanonów Kościołów Wschodnich. Autor sumarycznie ukazuje w historii Kościoła ogromny rygoryzm przepisów kościelnych w odniesieniu do *communicatio in sacris*, który miał swoje uzasadnienie w ówczesnej teologii, pozbawionej jakiejkolwiek tolerancji wobec „innowierców”. Następnie przytacza zmianę doktryny widoczną w nauczaniu Soboru Watykańskiego II i późniejsze postanowienia wyrażone w dokumentach Stolicy Apostolskiej.

Pracę zamyka zakończenie (s. 205-208), w którym Autor podsumował wyniki swoich badań. Wyraził też postulat o konieczność dalszych badań w zakresie podjętego przez siebie tematu.

Obydwaj recenzenci dysertacji wskazali tak pozytywne, jak i negatywne jej walory. W końcowych wnioskach ocenili ją jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym. Podkreślili też, że Autor dobrze zrealizował postawione sobie zadanie badawcze.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom

doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała O. mgr. Janowi Bernardowi Mryce OFM stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Tomasz Białobrzeski

Doktorat ks. Sebastiana Osińskiego

Dnia 2 czerwca 2015 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej ks. mgr. Sebastiana Osińskiego. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału rozprawę pt. *Wkład biskupów wrocławskich w recepcję norm Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku*. Praca doktorska została napisana na wspomnianym Wydziale pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr. hab. Janusza Gręźlikowskiego. Recenzentami rozprawy byli ks. prof. KULJ-PII dr hab. Krzysztof Burczak oraz ks. prof. UKSW dr hab. Wojciech Necel.

Celem podjętej przez Autora rozprawy była analiza i ocena wkładu biskupów wrocławskich w recepcję norm Kodeksu Prawa Kanonicznego. Dokonanie tego wymagało szczegółowego studium recypowania przepisów prawodawstwa powszechnego w prawodawstwie partykularnym. Doktorant wskazał na wieloetapowy i złożony proces recepcji. Podkreślił również szczególną rolę biskupa diecezjalnego w poszukiwaniu odpowiednich form, by ogólnokościelne dyspozycje prawne wprowadzić ewolucyjnie i we właściwym czasie w życie diecezji. W monografii ponadto ukazano historię diecezji wrocławskiej w okresie posoborowej odnowy.

Przedłożona dysertacja składa się z następujących części: wykaz skrótów (s. 7), wstęp (s. 8-16), cztery rozdziały merytoryczne podzielone na punkty i podpunkty (s. 17-320), zakończenie (s. 321-325), bibliografia (s. 326-382), *sommario* (s. 383).

We wstępie Autor publikacji określił przedmiot swoich badań naukowych, uzasadniając wybór podjętej problematyki. Na początku odwołał się do znaczenia Soboru Watykańskiego II i Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Następnie podkreślił rolę pasterzy Kościoła we wprowadzeniu nowych norm prawnych w swoich diecezjach, charakteryzujących się własną specyfiką regionalną, historyczną i kulturową. Szczególną uwagę Autor poświęcił analizie definicji i znaczeniu terminu *recepcja*. Ponadto